

Aan
Antea Group
t.a.v. Stephan Hammink

Emmastraat 16
8011 AG Zwolle
T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

notitie

Contactpersoon	Kenmerk	Status	Datum
E. Riphagen	16-174	definitief	28 september 2016

Betreft

Huismus- en vleermuisonderzoek Aldi, Smilde

Omschrijving

Inleiding

In opdracht van Antea Group (contactpersoon dhr. Stephan Hammink) heeft Ecogroen een onderzoek naar Huismus en vleermuizen uitgevoerd. Dit onderzoek is noodzakelijk in verband met de sloop van de huidige bebouwing in het plangebied.

Situatie

Uit recent uitgevoerd onderzoek¹ blijkt dat in de te slopen bebouwing mogelijk nestplaatsen van huismussen en potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Geschikte nestlocaties voor Huismus bevinden zich onder dakpannen van de aanwezige bebouwing. Geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen zijn onder andere aanwezig in de spouwmuuren (die toegankelijk zijn via open stootvoegen) en ruimtes achter daklijsten en boeiboorden. Aanvullend vleermuisonderzoek is uitgevoerd om de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen te onderzoeken. Het onderzoeksgebied bestaat uit één woning inclusief bijhorende tuin aan de Veenhoopsweg 38 in Smilde (zie bijlage 1.)

Vleermuizen

Beschermingsstatus vleermuizen

Het leefgebied van strikt beschermde vleermuizen (Ff-wet tabel 3 en HR bijlage IV) bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden. Van deze drie onderdelen genieten verblijfplaatsen de grootste bescherming. Verblijfplaatsen bevinden zich in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamkolonies/zomerverblijven, baltslocaties/paarverblijven en winterverblijven.

Voor hun oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaats en foerageergebied gebruiken vleermuizen veelal jaren lang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige

¹ Natuurtoets Bestemmingsplan uitbreiding Aldi Smilde, Antea Group 2016.

notitie

structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd. Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs bosranden, bomenrijen of boven water, zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Flora- en faunawet echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

Onderzoeksmethode

Het onderzoek heeft zich met name gericht op de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen. Volgens het protocol voor vleermuizen (zie kader 1) dienen bij sloop en renovatie in de regel minimaal vier nachtelijke bezoeken verspreid over het jaar te worden uitgevoerd. Het gaat hierbij om twee nachtelijke bezoeken in de periode mei tot half juli welke gericht zijn op kraamkolonies en zomerverblijfplaatsen (deze hebben wij uitgevoerd op 15 juni en 1 juli) en twee nachtelijke bezoeken van half augustus tot eind september gericht op baltslocaties en paarverblijfplaatsen. Deze bezoeken zijn op 17 augustus en 6 september 2016 uitgevoerd. Bij de beoordeling wordt ook een doorkijk gegeven naar de nieuwe Wet Natuurbescherming die naar verwachting op 1 januari 2017 in werking treedt.

Kader 1: Toelichting onderzoeksprotocol voor vleermuisonderzoek

Vleermuizen zijn een belangrijke soortgroep binnen de natuurbescherming. De soorten zijn echter moeilijk te inventariseren, vertonen specifiek gedrag en advies omtrent deze soortgroep is complex. Tegen die achtergrond heeft het Vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus een protocol opgesteld voor de inventarisatie van vleermuizen. Het doel van het protocol is bij te dragen aan de kwaliteit en uniformiteit in onderzoek. Het protocol wordt ondersteund door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvO) van het Ministerie van EZ en de Zoogdiervereniging.

Vleermuisonderzoek blijft echter maatwerk en het protocol geldt daarom als richtsnoer en niet als plicht. Het volgen van het vleermuisprotocol wordt echter wel aangeraden. Het toepassen van het protocol heeft tot doel:

- 1) Dat RvO geen aanvullend onderzoek verlangt bij een ontheffingsaanvraag volgens artikel 75 van de Flora- en faunawet;
- 2) Dat een onderzoek stand houdt in eventuele juridische procedure.

Resultaten vleermuisonderzoek

Tijdens het onderzoek zijn geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen in de te slopen bebouwing. Ook zijn geen onmisbare vliegroutes aangetroffen. Schade aan vaste verblijfplaatsen en onmisbare vliegroutes in het plangebied wordt niet verwacht.

Wel zijn enkele foeragerende exemplaren van Gewone dwergvleermuis in en rondom het plangebied waargenomen. Er is echter geen sprake van onmisbaar foerageergebied, in de directe omgeving is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig in de vorm van straatbeplanting en tuinen.

Huismus

Beschermingsstatus broedvogels met jaarrond beschermde nesten

Van veel broedvogels zijn nesten alleen gedurende het broedseizoen beschermd. Nestlocaties kunnen dan buiten het broedseizoen zonder overtreding van de Flora- en faunawet verwijderd worden. Voor een aantal broedvogelsoorten geldt echter dat de nestlocaties inclusief de functionele omgeving jaarrond beschermd zijn (zie kader 2).

notitie

Kader 2: Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt verstaan: in functie zijnde nesten van de Ooievaar, Boomvalk, Buizerd, Havik, Ransuil, Roek, Wespandief, Zwarte wouw, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Kerkuil, Oehoe, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart en Huismus. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Onderzoeksmethode

Volgens de soortenstandaard Huismus dienen minimaal twee inventarisatiemomenten van 1 april tot half mei te worden uitgevoerd bij goed weer en in de ochtenduren². Deze inventarisaties hebben wij op 28 april en 13 mei 2016 onder gunstige omstandigheden uitgevoerd en zijn gericht op de plaatsen waar vogels met territoriumgedrag aanwezig waren.

Resultaten onderzoek Huismus

In het plangebied zijn geen territoria van Huismus aangetroffen. Wel is in bebouwing in de directe omgeving buiten het plangebied één territorium van Huismus aangetroffen. Vervolgstappen voor Huismus zijn niet aan de orde.

Conclusies

Tijdens het onderzoek zijn in het plangebied geen territoria van Huismus aangetroffen. Daarnaast zijn in het plangebied geen vaste verblijfplaatsen aangetroffen van strikt beschermde vleermuizen. Ook van belangrijke en onmisbare vliegroutes of onmisbaar foerageergebied is geen sprake. Als gevolg van de voorgenomen plannen zijn geen negatieve effecten te verwachten op vaste verblijfplaatsen en onmisbare vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen. Vervolgstappen als het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet zijn zodoende dan ook niet aan de orde.

Invoering van de Wet Natuurbescherming op 1 januari 2017 zorgt naar verwachting niet voor wijzigingen aan voorliggende toetsing. Nieuw te beschermen soorten of soorten die hun huidige beschermingsstatus verliezen worden niet in het plangebied verwacht.

In kader 3 wordt gewezen op de beperkte geldigheidsduur van het vleermuisonderzoek. Het uitgevoerde vleermuisonderzoek is in deze situatie geldig tot juni 2019. Na deze periode dient het vleermuisonderzoek herhaald te worden.

Kader 3: Geldigheidsduur vleermuisonderzoek

Vleermuizen maken gebruik van een netwerk van verblijfplaatsen en wisselen, behalve in de winter, regelmatig van verblijfplaats. Gezien dit mobiele karakter van vleermuizen is vleermuisonderzoek juridisch gezien slechts voor een bepaalde periode rechtsgeldig. Volgens het Ministerie van LNV zijn er geen richtlijnen hoe lang een vleermuisonderzoek 'houdbaar' is. Over het algemeen wordt in de soortenstandaard van de in deze situatie te verwachten soorten een periode van drie jaar aangehouden.

² Juist in deze periode kan een bezoek voor Huismus een prima indicatie geven van de waarde van gebouwen voor deze soort. Deze periode valt namelijk in tijd dat baltende mannetjes op de broedplaatsen aanwezig zijn en waarin de mussen paren, nestelen en broeden. Verder bezoeken volwassen dieren vanaf begin mei veelvuldig de nestplaatsen om de jongen te voeren.

notitie

Bijlage 1. Ligging van het plangebied

Ligging plangebied (rode contour). Bron achtergrond: Esri Imagery.